

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙГ
2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

2023-01-18

Сүмбэр

№	Зорилт	№	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Шалгуур үзүүлэлт	Хүрэх түвшин, үр дүн /хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр сая.төг/	Хэрэгжүүлэх байгууллага		
НЭГ. “КОВИД-19” ХАЛДВАРТ ЦАР ТАХЛААС ҮҮДЭЛТЭЙ ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ХҮНДРЭЛИЙГ ДАВАН ТУУЛАХ БОДЛОГО									
1	Ковид-19” халдварт цар тахлаас үүдэлтэй эдийн засаг, нийгмийн хүндрэлийг даван туулах бодлогын арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ	1.1	Ковид-19” халдварт цар тахлаас үүдэлтэй эдийн засаг, нийгмийн хүндрэлийг даван туулах аймаг орон нутгийн бодлогын арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2023	-	Хүнс тэжээлийн дэмжлэг шаардлагатай хүүхэд, өрх, хүн амын судалгаа мэдээллийг нарийвчлан гаргах, уг ажиллагаанд төрийн болон төрийн бус байгууллагуудын оролцоог хангаж ажиллана.	СЗДТГ		Төрийн байгууллагууд
2.		1.2	“Ковид-19” халдварт цар тахлын эрсдлээс урьдчилан сэргийлж, бэлэн байдлын хариу арга хэмжээг шуурхай зохион байгуулах	2023	-	Цаг үеийн нөхцөл байдлыг үндэслэн хариу арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулна. Цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх үйл ажиллагаанд иргэн, аж ахуй нэгж байгууллагын эзэмшлийн эд хөрөнгө барилга байгууламжийг дайлчилна. Түр хамгаалах байрыг тодотгож, тохижуулах арга хэмжээ авна.	СЗДТГ	Өрхийн эрүүл мэндийн төв	Төрийн байгууллагууд

3.		1.3	“Ковид-19” цар тахлын халдвараас урьдчилан сэргийлэх мэдээ мэдээллийг иргэдэд шуурхай хүргэнэ.	2023		Орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж байгаа хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана. Цахим мэдээлэл сурталчилгааг тогтмолжуулна.	СЗДТГ	Өрхийн эрүүл мэндийн төв	Төрийн байгууллагууд
----	--	-----	--	------	--	--	-------	--------------------------	----------------------

ХОЁР.ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

2.1. Иргэдийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлж, урьдчилан сэргийлэх тогтолцоог сайжруулан, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

4.	Эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх тогтолцоог сайжруулан оношилгоо үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ	2.1.1	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг давтан сургалтанд хамруулан тогтвор суурьшилтай ажиллуулна.	2023	Мэргэжил ур чадвараа дээшлүүлсэн байна.	Эмнэлгийн албан хаагчдыг давтан сургалтанд 100% хамруулж, тогтвор суурьшилтай ажиллах нөхцлийг бүрдүүлнэ./	СЗДТГ	ӨЭМТөв	Нэгдсэн эмнэлэг
5.		2.1.2	Иргэдэд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг чанартай, тэгш, хүртээмжтэй хүргэнэ.	2023	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд хамрагдсан иргэдийн хувь	Нийт хүн амын 80 хувийг урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулна.	СЗДТГ	ӨЭМТөв	Нэгдсэн эмнэлэг
6.		2.1.3	Хөдөөгийн багийн иргэдэд 2 удаа эрүүл мэндийн чиглэлээр хөдөлгөөнт үйлчилгээ үзүүлнэ.	2023	Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд хамрагдсан иргэдийн хувь	Хөдөөгийн багийн нийт өрхийн 30-40 % /Сумын ОНХС/	СЗДТГ	ӨЭМТөв	Нэгдсэн эмнэлэг
7		2.1.4	Эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх тусламж үйлчилгээг чанаржуулна.	20	Эрүүл мэндийн боловсрол олгосон нийт хүн амын эзлэх хувь Иргэдийн сэтгэл ханамжийн хувь	Сумын нийт хүн амын 15 хувьд нь эрүүл мэндийн боловсрол олгож, иргэдийн сэтгэрэл ханамжийн баталгааг 80 хувьд хүргэнэ.	СЗДТГ	ӨЭМТөв	Нэгдсэн эмнэлэг

Биеийн тамир, спортын салбарт

2.2. Нийтийн биеийн тамир, эрүүл, идэвхтэй амьдралын хэв маягийг хөгжүүлж, тамирчдын өрсөлдөх чадвар, амжилтыг нэмэгдүүлнэ.

8.	Биеийн тамир, спортын арга хэмжээнд	2.2.1	Биеийн тамир, спортын уралдаан тэмцээн, үйл ажиллагаанд иргэдийг өргөнөөр оролцуулна.	2023	Зохион байгуулах арга хэмжээний тоо Хамрагдсан иргэдийн хувь	Биеийн тамир, спортын уралдаан тэмцээн зохион байгуулах тоо – 3 Нийт иргэдийн 20 хувийг хамруулна. /Сумын ОНХС/	СЗДТГ	БТСГ	
----	-------------------------------------	-------	---	------	--	---	-------	------	--

9	оролцох иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлнэ	2.2.2	Суманд үйл ажиллагаа явуулж байгаа биеийн тамир спортын холбоодтой хамтран ажиллана.	2023	Хамтран ажиллах биеийн тамир спортын холбоодын тоо	Жилд 3-аас доошгүй биеийн тамир спортын хороотой хамтран ажиллана. /Сумын ОНХС/	СЗДТГ	ТББ	Холбогдох байгууллагууд
10		2.2.3	Сумын спартакиадыг 2 жилд 1 удаа зохион байгуулж, иргэд олон нийтийг идэвхтэй оролцуулна.	2023	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо Хамрагдсан иргэдийн тоо	Сумын спартакиадыг зохион байгуулан 600 иргэнийг хамруулна.	СЗДТГ	БТСХороо	

Боловсролын салбарт

2.3. Боловсролын үйлчилгээнд тэгш хамруулж, чанар хүртээмжийг сайжруулна.

11.	Боловсролын үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулна.	2.3.1	Боловсролыг дэмжих арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2023	Хүүхдийн суралцах орчин сайжирна.	100 хувь /Сумын ОНХС/	СЗДТГ	БСУГ	ЕБС, Цэцэрлэгүүд
12.		2.3.2	Хувийн хэвшлийн сургууль цэцэрлэгүүдийг бодлогоор дэмжинэ.	2023		Бодлогоор дэмжинэ.	СЗДТГ	АЗДТГ	БСУГ
13.		2.3.3	Хүүхэд харах үйлчилгээг орон нутагтаа хэрэгжүүлнэ	2023	Хяналт шалгалт зохион байгуулсан тоо	Хуулийн хэрэгжилт хангагдсан байна.	СЗДТГ	АЗДТГ	БСУГ
14.		2.3.4	Оюун ухааны сургалтын төвийн үйл ажиллагааг орон нутагтаа хэрэгжүүлнэ.	2023	Үйл ажиллагаа явуулж байгаа төвийн тоо	Оюун ухааны сургалтын төвийн үйл ажиллагааг бодлогоор дэмжиж ажиллана.	ССЗДТГ	НБХэлтэс	БСУГ
15		2.3.5	Сургууль цэцэрлэгүүдийн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, тоглоом, зөөлөн эдлэлийн ашиглалтын хугацааг харгалзан шинэчлэх, өрөө тасалгааг стандартын түвшинд засварлана.	2023	Тоног төхөөрөмж хүлээн авсан, засвар үйлчилгээ хийсэн сургууль, цэцэрлэгийн тоо	2 дугаар сургуулийн спорт зааланд шаардлагатай тоног төхөөрөмж худалдан авах болон ЕБС-д ширээ сандал худалдан авна. /54 ширхэг/	ССЗДТГ	БСУГ	
16		2.3.6	Сумын харьяа сургуулиудад гадаад хэлний линкофоны кабинет байгуулна	2023	Кабинет байгуулсан сургуулийн тоо	Сумын харъяа ЕБ-ын 1 сургуульд гадаад хэлний лингофоны кабинет байгуулна.	ССЗДТГ	БСУГ	

17		2.3.7	Сургууль цэцэрлэгийн гадна орчинг тохижуулж, хашаажуулан биеийн тамирын болон тоглоомын талбайтай болгоно.		Гадна орчинг тохижуулсан сургууль, цэцэрлэгийн тоо	1, 2 дугаар сургуулийн гадна орчинг тохижуулж, биеийн тамирын талбайтай болгоно.	ССЗДТГ	БСУГ		
2.4. Хүн амын хөгжлийг ханган, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжиж, ажилгүйдэл ядуурлыг бууруулна.										
18	Зорилтод бүлгийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжиж, нийгмийн халамжийн бодлогыг хэрэгжүүлэн, ядуурлыг бууруулна.	2.4.1	Өрхийн амьжиргааны түвшинг тогтоох судалгаанд үндэслэн нийгмийн халамжийн үйлчилгээг зорилтот бүлэгт хүргэнэ.	2023	Халамжийн үйлчилгээ үзүүлсэн зорилтот өрхийн тоо Ядуу өрхийн тоог бууруулсан байна.	Амьдралын баталгаажих түвшнээс доогуур орлоготой өрхийн судалгааг шинэчлэн гаргаж халамжийн үйлчилгээг хүргэн ядуу өрхийг 85.9 хувиар бууруулсан байна.	СЗДТГ	АЗДТГ	Төсөл хөтөлбөр	
19		2.4.2	Өрхийн нийгэм эдийн засгийн судалгааг гаргана.	2023	Гүйцэтгэлээр	Суурь судалгаатай болсон байна.	СЗДТГ	Статистийн хэлтэс		
20		2.4.3	Орлого багатай өрхийн ажил эрхлэхгүй байгаа насанд хүрсэн гишүүдийг мэргэжил эзэмшүүлэх, ур чадварыг нь ахиулах сургалтанд хамруулж, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.	2023	Зохион байгуулсан сургалтын тоо Хамрагдсан иргэдийн тоо	Залуучуудыг хөдөлмөр эрхлэлтэнд бэлтгэх сургалтыг 4-өөс доошгүй удаа зохион байгуулж 160 иргэнийг хамруулна.	СЗДТГ	ХХУГ	Аймгийн НБХ	
21		2.4.4	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих арга хэмжээг хэрэгжүүлэн, 400 доошгүй иргэдийг байнгын, 1000 иргэдийг түр ажлын байраар байраар хангана.	2023	Байнгын ажлын байрны тоо Түр ажлын байрны тоо	Байнгын ажлын байр -100 Түр ажлын байр -200	СЗДТГ	Хөдөлмөрийн хэлтэс	Аймгийн НБХэлтэс	С
		2.4.5	Аймгийн “Нэг өрх, нэг ажлын байр” хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	2023	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувь	Хөтөлбөрийн хүрээнд сонгогдсон өрхийн иргэдийг ажлын байраар хангана	СЗДТГ	Хөдөлмөрийн хэлтэс	Аймгийн НБХэлтэс	С

22		2.4.6	Жендерийн эрх тэгш байдлыг хангах, зорилтод бүлгийн иргэдийг дэмжих арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2023	Зохион байгуулсан арга хэмжээ тоо Хамрагдсан иргэдийн тоо	Жендерийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийн талаарх нөлөөлийн арга хэмжээг 2 удаа зохион байгуулж зорилтот бүлгийн 100 иргэнийг хамруулна. /Сумын ОНХС/	СЗДТГ	Цагдаагийн хэлтэс	Иргэд
23		2.4.7	Хамтарсан багийн үйл ажиллагааг дэмжиж ажиллана.	2023	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо Илрүүлсэн кэйсийн тоо Хамруулсан иргэдийн тоо	Гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг 2-оос доошгүй зохион байгуулж кэйс илрүүлэлтийг нэмэгдүүлнэ. Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд хүн амын 20 хувийг хамруулна. /Сумын ОНХС/	СЗДТГ	ГБХЗХГ	ЦХ
24		2.4.8	Насан туршийн боловсролын төвийн үйл ажиллагааг чанаржуулж, Японы хүүхдийг эвээх сангийн төслийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлнэ.	2023	Бичиг үсгийн боловсролгүй иргэдийн тоо буурсан байна.	Бичиг үсгийн боловсролгүй иргэдийн судалгааг гаргаж, иргэдийг сургалтанд хамруулсан байна. Хамруулах иргэний тоо -20	ССЗДТГ	ЕБС	Насан туршийн боловсрол
25		2.4.9	Нийгмийн салбарт чиглэсэн арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2023	Зохион байгуулах арга хэмжээний тоо Хамрагдсан иргэдийн хувь	Биеийн тамир, спорт, соёл урлагийн 10 арга хэмжээ зохион байгуулж, нийт хүн амын 40 хувийг хамруулна. /Сумын ОНХС/	СЗДТГ	Төрийн байгууллалд Төрийн бус байгууллалд	

2.5 Үндэсний бахархал, өв соёл

26	Үндэсний үнэт зүйл, уламжлалт өв соёлоо дээдэлж, иргэдийг соён гэгээрүүлж, соёл урлагийн байгууллагуудын үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дээшлүүлнэ	2.5.1	Соёлын биет бус өвийг тусгасан уран бүтээлүүдийг тууривахад дэмжлэг үзүүлж, хөдөөгийн багийн иргэдэд соёлын явуулын үйлчилгээг үзүүлнэ.	2023	Зохион байгуулах арга хэмжээний тоо Хамрагдсан иргэдийн тоо	Хөдөөгийн багийн иргэдэд 4 удаа өдөрлөг зохион байгуулж хөдөөгийн нийт иргэдийн 20 хувийг хамруулна.	СЗДТГ	Боржигин өв музей	Төрийн байгууллалд агууд
27		2.5.2	Соёл урлагийг хөгжүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ	2023	Зохион байгуулах арга хэмжээний тоо Хамруулах иргэдийн тоо	Соёл урлагийг хөгжүүлэх арга 4 төрлийн арга хэмжээг зохион байгуулж 400 доошгүй иргэдийг хамруулна.	СЗДТГ	Боржигин музей	Төрийн байгууллалд гууд
28		2.5.3	Гэр бүл, хүүхэд залуучуудын хөгжлийг дэмжсэн бодлого үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ	2023	Зохион байгуулах арга хэмжээний тоо	Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийг дэмжих 3 доошгүй арга хэмжээг зохион байгуулна.	СЗДТГ	ГБХЗХГ	ЕБС-иуд

29		2.5.4	Удмын сангаа хамгаалах, хүн бүр удмаа мэдэж, угийн бичгийн хөтлөх ажлыг эрчимжүүлнэ, сумын хэмжээнд угийн бичгийн уралдаан зохион байгуулж, үзэсгэлэн зохион байгуулна.	2023	Зохион байгуулсан сургалтын тоо Угийн бичиг хөтлөгч өрхийн тоо	2-оос доошгүй сургалт зохион байгуулж, 400 өрхийг угийн бичиг хөтлүүлнэ.	СЗДТГ	Боржигин музей	Иргэд
30		2.5.5	"Монгол бичгийн үндэсний хөтөлбөр"-ийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	2023	Хамрагдсан төрийн байгууллагын хувь Хамрагдсан албан хаагчийн тоо	Төрийн байгууллагын 80 хувь, 400 төрийн албан хаагчийг сургалтад хамруулж албан хэрэг хөтлөлтийн анхан шатны мэдлэгтэй болгоно.	СЗДТГ	Төрийн байгууллагууд	
31		2.5.6	Хүүхдийн хөгжил хамгааллын арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.	2023	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	Хүүхдийн хөгжил хамгааллын арга хэмжээний хүрээнд 2 төрлийн нөлөөлөлийн ажил арга хэмжээг зохион байгуулан ажиллана.	СЗДТГ	ГБХЗХГ	Цагдаагийн хэлтэс
32		2.5.7	Сүмбэр сумын соёлын биет бус өвлөн уламжлагчийн 2 дугаар зөвлөгөөн зохион байгуулах	2023	Зохион байгуулсан арга хэмжээ Хамрагдсан иргэдийн тоо	Соёлын биет бус өвийг тусгасан уран бүтээлүүдийг тууривахад дэмжлэг үзүүлж, Сүмбэр сумын соёлын биет бус өвлөн уламжлагчийн зөвлөгөөн зохион байгуулан 60 доошгүй иргэдийг хамруулна.	СЗДТГ	Боржигин музей	
33		2.5.8	Боржигин уммарзай шавь сургалт зохион байгуулах	2023 7 сар	Зохион байгуулсан сургалтын тоо Хамрагдсан иргэдийн тоо	Сүмбэр сумын унаач хүүхдүүдэд галын уян дээр нь очиж уммарзайн сургалт зохион байгуулна.	СЗДТГ	Боржигин музей	
34		2.5.9	Сумын соёлын бүтээлч үйлдвэрлэгч иргэдийг шинээр бүртгэн, бүтээлээр нь үзэсгэлэн гаргах	2023 10 сар	Шинээр бүртгэсэн иргэдийн тоо Зохион байгуулсан үзэсгэлэн	Сумынсоёлын бүтээлч үйлдвэрлэгч иргэдийг шинээр бүртгэн, үйлдвэрлэгч иргэдийг сурталчилан 1 удаа үзэсгэлэн зохион байгуулж ажиллана.	СЗДТГ	Боржигин музей	

ГУРАВ.ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО

3. Санхүү, эдийн засгийн нээлттэй, ил тод байдлыг хангах бодлого хэрэгжүүлнэ.

35	Төсвийн сахилга батыг сайжруулж, үр ашиггүй зардлыг багасган, хэмнэлтийг эрхэмлэнэ.	3.1	Төсөв, санхүүгийн нэгдсэн цахим систем нэвтрүүлж, төрийн үйлчилгээг шуурхай болгож, төсвийн урсгал болон хөрөнгө оруулалтын зардлыг ил тод, хэмнэлттэй зарцуулна.	2023	Зөрчил гараагүй байна.	Төсвийн үр ашиггүй зардлыг хэмнэж, зарцуулалтанд тавих хяналтыг чангатгана.	ССЗДТГ	Сумын цэцэрлэг сургууль	
36		3.2	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэх ажлыг иргэдэд бүх шатанд ил тод, нээлттэй болгож, зарцуулалтын үр дүнг дээшлүүлнэ	2023	Сумын нийт өрхийн 80%-аас санал авч иргэдэд жилд 2 удаа тайлагнасан байна.	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлнэ.	СЗДТГ	Багийн Засаг дарга	иргэд
37		3.3	Тендер шалгаруулалтын үйл ажиллагааг бүрэн цахимжуулж, үр дүнг сайжруулна.	2023	Зөрчил гараагүй байна.	Худалдан авах ажиллагааг 100% цахим хэлбэрээр зохион зөрчилгүй байгуулна.	СЗДТГ	АОНӨГ	Багийн дарга нар

ДӨРӨВ: ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БОДЛОГО

4. Малын чанар, ашиг шимийг сайжруулж, малын тоог чанарт шилжүүлж малын генийн санг хамгаалах, биотехнологийн ололтыг нэвтрүүлэх, эрчимжсэн мал аж ахуйн салбарын хөгжлийг дэмжинэ

38	Бэлчээрийн мал аж ахуйг эрсдлээс хамгаалж, үүлдэр угсааг сайжруулж ашиг шимийг дээшлүүлнэ	4.1.1	Уламжлалт мал аж ахуйд биотехнологийн ололтыг нэвтрүүлэх, нэг малаас авах ашиг шимийн гарцыг нэмэгдүүлнэ.	2023	Биотехнологийн ололтыг нэвтрүүлэх. Нэг малаас авах ашиг шимийн гарцын судалгаанд дүгнэлт хийж арга хэмжээг төлөвлөсөн байна.	Малчид иргэдийн захиалгаар Биотехнологийн дэвшилтэт аргыг өргөн хэрэглэж үр дүнд хүрсэн байна.	СЗДТГ	ХХААГ	Багийн засаг дарга нар
39		4.1.2	Бүс нутагт тохирсон мал аж ахуйг бодлогоор хөгжүүлнэ.	2023	Үхэр, хонийг махны чиглэлээр, ямааг ноолуурын чиглэлээр үржүүлэх бодлогыг хэрэгжүүлнэ	Сайн чанарын хээлтүүлэгчийг чиглэлтэй сонгон үржүүлэх, зөв зохистой ашиглах ажлыг зохион байгуулсан байна. Бог малын хээлтүүлэгчийг МҮТАҮН-н мэдэлд 100% ялгасан байна.	СЗДТГ	ХХААГ	Багийн засаг дарга нар

40		4.1.3	Мал амьтаны генетик нөөцийг бүртгэх, төлөв байдлыг тодорхойлох хадгалах, хамгаалах, тогтвортой, зохистой ашиглана.	2023	Мал сүргийг ангилан баталгаажуулах, ээмэгжүүлэн бүртгэлжүүлэх удамзүйн үнэлгээний програм болон цахим санд бүртгэх ажлыг зохион байгуулна	Ангилалт баталгаажуулалтанд хамрагдаж цөм сүрэгт бүртгэгдсэн мал сүргийг удамзүйн үнэлгээ хийж , удамзүйн программ болон цахим санд 100 хувь бүртгэсэн байна.	СЗДТГ	ХХААГГазар	
41		4.1.4	“Мал хамгаалах”, “Малжуулах” арга хэмжээг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ	2023	600 малыг 20 малчин өрхөд өгч малжуулна.	Үржлийн малыг малчдад 2 жилийн хугацаатай өгөхөөс гадна сайн чанарын хээлтүүлэгч малыг гэрээ түрээсээр ашиглуулах арга хэмжээг зохион байгуулсан байна.	СЗДТГ	ХХААГ	МЭУТасаг
42		4.1.5	ХАА-н салбарын өвөлжилтийн бэлтгэл ажлыг хангуулах, ган зудын эрсдлийг бууруулах арга хэмжээг төлөвлөгөөтэй үе шаттай хэрэгжүүлэх	2023	ХХААСайдын 2016.05.10-ны өдрийн А/71 дугаар тушаалаар баталсан “Мал өвөлжилтийн бэлтгэл хангах, шалгах, дүгнэх заавар”-ыг баримтлана.	Төлөвлөгөө боловсруулан батлуулж хэрэгжилтийг хангаж ажилласан байна. Өвөлжилтийн бэлтгэл хангалт 85%-аас доошгүй.	СЗДТГ	ХХААГ	Багийн засаг дарга нар

43		4.1.6	Эрчимжсэн мал аж ахуйг хөгжүүлнэ.	2023	Үхэр,хонийг махны, ямааг ноолуурын чиглэлээр үржүүлэх, гахай,тахиа үржүүлэгчдийг бодлогоор дэмжинэ.	Махны чиглэлийн үхэр, хонийг дагнан үржүүлэх, гахай, тахиаг технологийн дагуу стандартад нийцүүлэн үр ашигтай үржүүлэх арга зүйг иргэдэд олгох ажлыг зохион байгуулсан байна.	СЗДТГ	ХХААГ	МЭУТасаг
44		4.1.7	Мал амьтны эрүүл мэндийг хамгаалан, мал, амьтны гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний ариун цэвэр, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангаж, нийтийн эрүүл мэндийг хамгаална	2023	Халдварт өвчнөөс эмчлэн сэргийлэх биотарилгад хамруулж, дархлаажуулах Малаас гаралтай хүнс түүхий эдийн чанарыг сайжруулах,зөвх өн шаардлага хангасан түүхий эд бүтээгдэхүүнийг хүнсний хэрэгцээнд нийлүүлэх,	Төлөвлөгөөт малыг 80 хувь био тарилга, лабораторийн шинжилгээнд хамруулах	СЗДТГ	ХХААГ	Багийн засаг дарга нар
46		4.1.8	Өөр аймаг, сумын нутаг дэвсгэрт хадлан тэжээл бэлтгэх, цаг хүндэрсэн үед отор нүүдэл хийх нөхцөлд холбогдох орон нутгийн төрийн байгууллагатай уялдаа холбоотой ажиллана	2023	Бэлчээр ашиглалтын журмын хэрэгжилт	Отор нүүдэл хийх нөхцөлд бэлчээр ашиглалтын журмын дагуу ажиллаж, хил залгаа сумдын төрийн байгууллагатай уялдаа холбоотой ажиллана	СЗДТГ	ХХААГ	Багийн засаг дарга нар

4.2 Хоршоо, ахуй үйлчилгээ эрхлэгчдийг чадавхижуулж, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх, орон нутгийн брэндийг хөгжүүлэн, бичил үйлдвэрлэлийг дэмжиж ажиллана.

47	Хоршоо, ахуй үйлчилгээ, эрхлэгчдийг чадавхижуулж, ажлын	4.2.1	Суманд үйл ажиллагаа явуулж байгаа бүх төрлийн хоршооны үйл ажиллагааг дэмжиж, хоршооны байртай болгох, хоршоодыг чадавхижуулах, уулзалт зөвөлгөөн, үзэсгэлэн худалдаа зохион байгуулах.	2023	Хамрагдсан хоршооны тоо Гишүүдийн тоо Зохион байгуулсан үзэсгэлэн	Улс, бүс, орон нутгийн үзэсгэлэн худалдаанд оролцох чиглэлээр хоршооны гишүүдэд дэмжлэг үзүүлэн үзэсгэлэн худалдааг зохион байгуулна.	СЗДТГ	ХХААГ	АЗДТГ
----	--	-------	--	------	---	---	-------	-------	-------

	байрыг нэмэгдүүлэх орон нутгийн брэндийг хөгжүүлэн, бичил үйлдвэрлэлийг дэмжиж ажиллана				худалдаа, арга хэмжээний тоо				
48		4.2.2	Иргэдийн бизнес эрхлэх таатай орчин бүрдүүлж, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, хөнгөн болон хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэр, цех байгууллах иргэдийн үүсгэл санаачлагыг бодлогоор дэмжинэ	2023	Дэмжлэг үзүүлсэн үйлдвэр үйлчилгээний тоо		СЗДТГ	ХХААГ	
49		4.2.3	Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийг төвлөрүүлэх сумын эдийн засгийн бодлоготой уялдуулан, иргэдийн оролцоо, хяналттайгаар олгож, сумын бренд бүтээгдэхүүнтэй болж, үр ашгийг нь нэмэгдүүлнэ.	2023	Зээл олгосон үйлдвэрлэлийн тоо Хугацаа хэтэрсэн зээлийн эргэн төлөлтийн хувь Нийт зээлийн эргэн төлөлтийн хувь	Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийг 10-аас доошгүй аж ахуйн нэгжид олгож хугацаа хэтэрсэн зээлийн эргэн төлөлтийг 30 хувьд, Нийт зээлийн эргэн төлөлтийг 70 хувьд хүргэнэ.	СЗДТГ	ХХААГ	АЗДТГ

4.3 Хүнсний үйлдвэрлэлийг дэмжиж, хүнсний аюулгүй байдлыг хангаж ажиллана.

50	Хүнсний үйлдвэр, мал аж ахуй, газар	4.3.1	“Эрүүл хүнс - Эрүүл Монгол хүн “ арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2023	Тухайн жилийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт	“Эрүүл хүнс, эрүүл Монгол хүн” аймгийн дэд хөтөлбөрийн хэрэгжилт 100 хувь хангагдана.	СЗДТГ	ХХААГ	АЗДТГ
51	тариалан эрхлэгчдэд эрүүл ахуйн болон үйлдвэрлэлийн зохистой дадал нэвтрүүлж, хүн амаа аюулгүй	4.3.2	Мал нядалгааны цехүүдийг дэмжиж, үйл ажиллагаанд нь стандартыг мөрдүүлнэ.	2023	-Зохион байгуулах сургалтын тоо -Сурталчилгаа, мэдээлэл -Зээлийн дэмжлэг үзүүлсэн иргэн, аж ахуйн нэгж тоо	Мал нядалгааны цехүүдийн үйл ажиллагаанд нь стандартыг мөрдүүлэх зорилгоор хяналт шалгалт, сургалт зохион байгуулан заавар зөвлөмж өгч, махыг тогтмол сорьц, шинжилгээнд хамруулна.	СЗДТГ		МХГ

52	эрүүл хүнсээр хангах бодлого баримтлана	4.3.3	Хүнсний аюулгүй байдлыг хангаж ажиллана.	2023	Зах зээлд борлуулж буй малын гаралтай түүхий эдэд хяналт тавьж эрүүл ахуйн шаардлагад хяналт тавьж ажиллана.	Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан бүтээгдэхүүн хэрэглэгчдэд хүргэх чиглэлээр хяналт шалгалт зохион байгуулан, улиралд 1 удаа ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг хийж ажиллана.	СЗДТГ	ХХААГ	МХГ
4.4. Бэлчээрийн менежментийн тогтвортой байдлыг хангах, тариалангийн үйлдвэрлэлийн нөөц ашиглалтыг сайжруулж, төмс, хүнсний ногооны хангамжийн хувь хэмжээг нэмэгдүүлнэ.									
53	Газар тариалангийн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ	4.4.1	Хадлан бэлтгэх, хүлэмжийн аж ахуй, усалгаатай газар тариалан эрхлэгчдийг бодлогоор дэмжинэ.	2023	Хүлэмжийн аж ахуйн ургацыг нэмэгдүүлсэн хувь хэмжээ	Хүлэмжийн аж ахуйн тариалалт 29 хувиар нэмэгдсэн байна.	СЗДТГ	ХХААГ	
54		4.4.2	Өрх, иргэдийг төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ тариалж өөрсдийн хэрэгцээг хангах санаачлагыг дэмжинэ	2023	Эргэлтийн талбайг нэмэгдүүлж нэгжийн ургацыг 65 цн/ га-аас доошгүй байлгана.	Газар тариалангийн үйлдвэрлэл өмнөх оноос өсөж, нэгжээс авах ургацын хэмжээг нэмэгдүүлнэ.	СЗДТГ	ХХААГ	
55		4.4.3	Стандартын шаардлага хангасан зорь, агуулахын тоог нэмэгдүүлж, зоорины стандартын хэрэгжилтийг хангуулна.	2023	-Зээлийн дэмжлэг үзүүлсэн иргэн, аж ахуйн нэгж тоо Мах, төмс хүнсний ногоо бэлтгэж иргэдэд нийлүүлэх тн	Зээлийн дэмжлэг 1 иргэн аж, ахуйн нэгжид үзүүлж, зорь агуулахаас зэх зээлд нийлүүлэх бүтээгдэхүүний хэмжээ 290 тн болсон байна.	СЗДТГ	ХХААГ	
56		4.4.4	Тариалангийн зориулалтаар олгосон газрыг зориулалтын дагуу ашиглуулах талаар арга хэмжээ зохион байгуулна.	2023	Тариалангийн зориулалтаар ашигласан талбайн хувь хэмжээ	100 га талбайгаас 50 га буюу 50 хувийг ашиглуулна.	СЗДТГ	ХХААГ	
57		4.4.5	Сумын бэлчээрийн менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж, малчдын бүлгийн тоог нэмэгдүүлнэ.	2023	Төлөвлөгөөний хэрэгжилт	Тухайн жилийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт 100%	СЗДТГ	ХХААГ	Малчдын бүлэг

58		4.4.6	Бэлчээрийн хортон мэрэгчидтэй тэмцэнэ.	2023	Бэлчээрийн хортон мэрэгчидтэй тэмцсэн талбайн хэмжээ	20 га талбайд бэлчээрийн хортон мэрэгчтэй тэмцэх ажлыг хийж бэлчээрийн гарц сайжирч, ургамалын төрөл олширно.	СЗДТГ	ХХААГ	Малчдын бүлэг
59		4.4.7	Сумын нийт бэлчээрийн даацыг тодорхойлж дүгнэлт гаргана.	2023	Зохион байгуулсан арга хэмжээ	Жилд 2 удаа бэлчээрийн даацыг тодорхойлж малын тоо толгой багтаамжыг тооцон бэлчээрийн ашиглалт хамгаалалтыг сайжруулна.	СЗДТГ	ХХААГ	
60		4.4.8	Доройтож талхлагдсан бэлчээрийг хашиж хамгаалах, таримал бэлчээр бий болгох бороо цасны ус хуримтлуулж, цөөрөм, хөв байгуулах хүсэлтэй иргэн аж ахуйн нэгж байгууллагын санаачлагыг дэмжинэ.	2023	Нөхөн сэргээлт хийгдсэн талбайн хэмжээ малчдыг бүлгийн тоо	Малчдыг бүлгийн зохион байгуулалтад хамруулан бэлчээрийн менежментийг сайжруулах зорилгоор малчдын бүлгүүдэд ногоон тэжээл тариалах талбайн хэмжээг нэмэгдүүлнэ.	СЗДТГ	ХХААГ	Малчдын бүлэг

4.5. Орон нутгийн онцлог, нутгийн иргэдэд түшиглэсэн тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.

61	Аялал жуулчлалын салбарыг хөгжүүлж, менежментийг	4.5.1	Жуулчны бааз байгуулах санал санаачлагыг дэмжиж ажиллана.	2023	Жуулчны бааз байгуулах санал санаачлагыг дэмжиж ажилласан	Иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагаас жуулчны бааз байгуулах саналыг дэмжин ажиллаж, орон нутагт аялах жуулчдын тоог нэмэгдүүлнэ.	СЗДТГ	БОАЖГ	
62	боловсронгуй болгож, материаллаг баазыг бэхжүүлнэ.	4.5.2	Аялал жуулчлалын зориулалтаар олгосон газрын ашиглалтын гэрээг дүгнэж ажиллах	2023	Хэрэгжилтийн хувь	Аялал жуулчлалын зориулалтаар олгосон газрын ашиглалтын талаар 2 удаагийн арга хэмжээ зохион байгуулж гэрээг дүгнэх.			

4.6. Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын салбарыг орон нутагт хөгжүүлж, иргэдийн орон сууцны хангамжийг нэмэгдүүлнэ.

63	Газар зохион байгуулалтын менежментийг	4.6.1	Сумын газар зохион байгуулалтын менежментийг сайжруулна.	2023	Тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт-100%	Газрын тухай хуулийн хэрэгжилт хангагдана.	СЗДТГ	Газрын даамал	ГХБХБГ
----	--	-------	--	------	--	--	-------	---------------	--------

64	сайжруулж, газар олголтыг эрчимжүүлнэ	4.6.2	Газар зүйн нэрийг тодотгох ажлыг зохион байгуулна.	2023	Газрын хамрагдалтын хувь		СЗДТГ	Газрын даамал	ГХБХБГ
65		4.6.3	Иргэд, малчдын эзэмшлийн өвөлжөө, хаваржааны газрын давхардлыг арилгаж, газар эзэмших эрхийн гэрээ, гэрчилгээнд хуулийн дагуу хяналт тавьж ажиллана.	2023	Гүйцэтгэлээр		СЗДТГ	Газрын даамал	ГХБХБГ
66		4.6.4	“Хаягийн мэдээллийн нэгдсэн систем”-д сумын мэдээллийг бүрэн оруулж, тогтмол шинэчилнэ.	2023	Мэдээллийн сангийн гүйцэтгэлийн хувь	Хаягийн мэдээллийн санд нэгж талбар, барилгын орц, гарцыг тодорхойлон нийт 70 хувийн гүйцэтгэлд хүргэнэ.	СЗДТГ	Газрын даамал	ГХБХБГ
67		4.6.5	Газрын биржийн цахим системийг ашиглан газар эзэмшүүлэх, ашиглуулах, өмчлүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	2023	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	Газрын биржийн цахим систем /www.mle.mn/-ээр дамжуулан дуудлага худалдааг тогтмол 100% цахимаар ил тодоор зохион байгуулан ажиллана.	СЗДТГ	Газрын даамал	ГХБХБГ
68		4.6.6	Иргэдийн хувийн орон сууц, хаус барих санал, санаачлагыг газрын бодлогоор дэмжинэ.	2023	Төслийн хэрэгжилтийн хувь Газрын хэмжээ Хамрагдах өрхийн тоо	Газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний дагуу иргэдийн хувийн орон сууц, хаус барих санал, санаачлагыг газрын бодлогоор дэмжинэ.	СЗДТГ	Газрын даамал	ГХБХБГ

ТАВ .ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО

5.1 Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан цахим орчныг бүрдүүлэн, ил тод байдлыг ханган, иргэд, олон нийтэд мэдээ, мэдээлэл, төрийн үйлчилгээг шуурхай, хариуцлагатай, хүртээмжтэй хүргэх орчин нөхцлийг бүрдүүлнэ.

69	Иргэд, олон нийтэд мэдээ, мэдээлэл, төрийн үйлчилгээг шуурхай, хариуцлагатай, хүртээмжтэй хүргэх орчин нөхцөлийг	5.1.1	Сум, багийн Засаг дарга, Засаг даргын Тамгын газрын ажлын мэдээллийг хуулийн хүрээнд иргэдэд мэдээлнэ.	2023	Багийн ИНХ-ын үйл ажиллагаа тогтмолжино.	Төрийн үйлчилгээний ил тод байдлыг ханган, төрийн үйлчилгээг шуурхай, хүртээмжтэй чанартай хүргэнэ.	СЗДТГ	АЗДТГ	Байгуулл агууд
70		5.1.2	E-mongolia системээр төрийн үйлчилгээ авах орчин, нөхцлийг бүрдүүлж, хөдөөгийн багуудыг интернэт сүлжээнд холбоно.	2023	Олгосон лавлагааны төрөл Лавлагааны тоо	E-mongolia системийг иргэдэд сурталчлан, арга зүйгээр хангаж E-mongolia системээс лавлагаа авах иргэдийн тоо 80 хувиар өсгөнө.	СЗДТГ	АЗДТГ	Байгуулла гууд

71	бүрдүүлнэ	5.1.3	Иргэдэд хүргэх цахим мэдээллийг чанаржуулж, тэднийг чадваржуулна.	2023	Гүйцэтгэлээр	Сумын хэмжээнд хийж гүйцэтгэсэн ажлын мэдээ, мэдээллийг тогтмол байгууллагын цахим хуудсанд оруулж мэдээллийн ил тод байдлыг ханган ажиллана.	СЗДТГ	АЗДТГ	Байгууллагууд
72		5.1.4	Байгууллагын архивын хадгалалт хамгаалалтын нөхцлийг сайжруулж, шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангана.	2023	Шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.	Хуулийн хэрэгжилт хангагдана.	СЗДТГ	Архивын тасаг	АЗДТГ

Мэргэшсэн хариуцлагатай төрийн алба

5.2. Нутгийн захиргааны байгууллагуудыг чадавхжуулж, төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулж, төрийн албан хаагчдын ёс зүй, хариуцлагыг дээшлүүлнэ.

73	Төрийн албан хаагчдын харилцаа, хандлага, ёс зүйг сайжруулж, хариуцлагыг нэмэгдүүлнэ	5.2.1	Төрийн албыг мэргэшсэн, тогтвортой үйл ажиллагаа явуулах, төрийн албаны залгамж чанарыг хангах, төрийн албан хаагчдын манлайлал, мэргэжил, ур чадварыг дээшлүүлэх төрийн албанд шатлан дэвших нөхцлийг бүрдүүлэх зорилгоор Төрийн албан хаагчдын мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2023	Нийгмийн баталгааг хангах төлөвлөгөөний хэрэгжилт	Төрийн албыг мэргэшсэн, чадварлаг, шударга, хариуцлагатай, албан хаагчдаар бүрдүүлэх, тэднийг ажлын байранд нь давтан сургах, дадлагажуулах ажлыг үе шаттай зохион байгуулж, тогтвор суурьшилтай ажиллуулах нөхцөл боломжоор ханган ажиллана.	СЗДТГ	АЗДТГ	Байгууллагууд
74		5.2.2	Авлигаас урьдчилан сэргийлэх, олон нийтийг соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулна.	2023	Тухайн жилийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт	Авлигаас урьдчилан сэргийлэх үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилт хангагдана.	СЗДТГ	ХЭЗХ	АЗДТГ

5.3. Иргэдийн аюулгүй, амар тайван байдлыг хангана.

75	Иргэдийн амгалан тайван, аюулгүй орчинд амьдрах нөхцлийг бүрдүүлж, олон	5.3.1	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, нийгмийн хэв журмыг сахиулах ажлыг чанаржуулан, иргэдийн амар тайван амьдрах нөхцлийг бүрдүүлнэ.	2023	Тухайн жилийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр тодорхой төрлийн нөлөөлөлийн ажил, арга хэмжээ, хяналт шалгалтыг төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хамтран зохион байгуулж, гэмт хэрэг, зөрчлийг бууруулна.	СЗДТГ	ЦХ	Байгууллагууд
----	---	-------	--	------	---------------------------------------	---	-------	----	---------------

76	нийтийн оролцоог нэмэгдүүлнэ	5.3.2	Иргэдийн гамшгаас хамгаалах мэдлэг чадварыг бататгахад чиглэсэн дадлага сургалтыг тасралтгүй явуулах, гамшгийн хор уршгийг арилгах, аврах зориулалттай тусгай багаж, тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн хангамжийг сайжруулах, болзошгүй гамшиг эрсдэлийн үед хэрэглэх хүнсний гол нэрийн барааны орон нутгийн нөөц бүрдүүлнэ	2023	Гамшгаас хамгаалах арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь Зохион байгуулсан сургалтын тоо	Гамшгаас хамгаалах мэдлэг чадварыг дээшлүүлэх, бататгахад чиглэсэн дадлага сургалтыг 1 удаа, сайн дурын бүлгийн сургалтыг 1 удаа, ЕЗМА-ын албан хаагчдад дадлага олгох сургалтыг 1 удаа зохион байгуулан ажиллаж тусгай багаж, тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн хангамжийг сайжруулан гамшигийн үеийн бэлэн байдлыг хангаж ажиллана.	СЗДТГ	ОБГазар	Байгууллагууд
77		5.3.3	Хууль тогтоомжийг сурталчлах, эрх зүйн мэдээ, мэдээллээр хангах эрх зүйн хөтөч буланг байгуулж, иргэдийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлнэ.	2023	Үйлчилгээ үзүүлсэн иргэдийн тоо Зохион байгуулсан сургалтын тоо	Эрх зүйн хөтөч буланг ажиллуулан www.e-khutuch.mn эрх зүйн цахим хөтөөр дамжуулан иргэдэд мэдээлэл хүргэн, 5 удаагийн сургалт зохион байгуулж иргэдийн хууль эрх зүйн мэдлэгийг дээшлүүлнэ.	СЗДТГ	ХЭЗХэлтэс	Байгууллагууд

5.4. Тогтвортой, нэгдмэл гадаад бодлого

78		5.4.1	Гадаад хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлж, Олон улс, бүс нутгийн түвшинд хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн, төрийн болон төрийн бус байгууллага, хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжүүдийг гадаад хамтын ажиллагааны хүрээнд үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэхэд нь бодлогоор дэмжинэ.	2023	Хамтран ажилласан байгууллагын тоо	Олон улс, бүс нутгийн түвшинд гадаад хамтын ажиллагааны хүрээнд үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэн, төрийн болон төрийн бус байгууллага, хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжүүдийг бодлогоор дэмжин ажиллана.	СЗДТГ	ДЗОУБайгууллага	
----	--	-------	--	------	------------------------------------	--	-------	-----------------	--

Батлан хамгаалах

5.5. Орон нутгийн хамгаалалтын тогтолцоог бэхжүүлж, дайчилгааны төлөвлөлтийг шинэчилнэ.

79	Нутаг дэвсгэртээ батлан хамгаалах хууль тогтоомжийг сурталчлах,	5.5.1	Батлан хамгаалахын хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлж, орон нутгийн хамгаалалтын тогтолцоог бүрдүүлж, дайчилгааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангана.	2023	Хуулийн хэрэгжилтийн хувь	Жилд 1 удаа шинэчилсэн бүртгэл, 2 удаа цэрэг татлага зохион байгуулан, орон нутгийн хамгаалалтын төлөвлөгөөний бие бүрэлдэхүүний томилгоожуулалтыг тухай	СЗДТГ	Цэргийн штаб	АЗДТГ
----	---	-------	--	------	---------------------------	--	-------	--------------	-------

	хэрэгжилтийг хангах					бүрт нь шинэчлэнэ.			
80		5.5.2	“Хүүхэд, залуучуудад эх оронч үзэл төлөвшүүлэх арга хэмжээ”-г хэрэгжүүлнэ.	2023	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	Цэргийн насны болон өсвөр насны дунд эх оронч үзэл, хүмүүжил олгоход чиглэсэн ажил зохион байгуулагдсан байна	СЗДТГ	Цэргийн штаб	АЗДТГ

ЗУРГАА.НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

6. Байгаль орчныг хамгаалах, байгалийн баялгийг зүй зохистой ашиглаж, дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлж, хүрээлэн буй орчны бохирдол, доройтлыг бууруулж, иргэдийн эрүүл орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

81	Ногоон бүс, ойн зурвас байгуулан газрын хөрсийг нөхөн сэргээх замаар байгаль орчны доройтлыг сааруулна.	6.1.1	“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөнийг зохион байгуулан, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлж, иргэдийн оролцоог хангаж ажиллана.	2023	Гүйцэтгэлээр	Ногоон байгууламжийн талбайн хэмжээг нэмэгдүүлж, шинээр 38000 мод тарьж иргэд аж ахуйн нэгж байгууллагуудыг татан оролцуулна.	СЗДТГ	АБОАЖГ	
82		6.1.2	Булаг шандны эхийг хамгаалж, тохижуулах цэвэрлэх ажлыг үргэлжлүүлэн хийнэ.	2023	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	Усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэрийн онцгой болон энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүс, усан хангамжийн эх үүсвэрийн орчмыг 3 удаа цэвэрлэх арга хэмжээг зохион байгуулна.	СЗДТГ	АБОАЖГ	ТББ
83		6.1.3	Сумын ус түгээх цэгийн ойролцоо байрлаж байгаа айл өрхүүдийг стандартын шаардлага хангасан, хөрсөнд нэвчдэггүй био нойлтой болгох ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	2023	Хамрагдсан өрхийн тоо	Сумын айл өрхийн нүхэн жорлонд MNS 5924:2015 стандартыг мөрдүүлж, 10 доошгүй өрхийг доторлогоотой бие засах газартай болгосон байна.	СЗДТГ	АБОАЖГ	Байгууллагууд
84		6.1.4	Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хамгаалалтын үйл ажиллагаанд орон нутгийн иргэд, бүлгүүдийг татан оролцуулна.	2023	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	3 удаагийн арга хэмжээг зохион байгуулан тусгай хамгаалалттай газрууд байгаль хамгаалах бүлгүүдийн хяналтад бүрэн хамгаалагдана.	СЗДТГ	АБОАЖГ	
85		6.1.5	Туурь, хур хог хаягдал бүхий талбайн хэмжээг үе шаттайгаар цэвэрлэх ажлыг зохион байгуулж, нийгмийн хариуцлагын хүрээнд иргэд ААНБ-тай гэрээ байгуулан оролцоог хангуулна.	2023	Цэвэрлэх туурь балгас, хур хог хаягдал бүхий талбайн хэмжээ	Туурь, хур хог хаягдал бүхий 20 га талбайг цэвэрлэж нийгмийн хариуцлагын хүрээнд иргэд ААНБайгууллагуудыг татан оролцуулна.	СЗДТГ	АБОАЖГ	

86	оролцоог хангана.	6.1.6	Нэн ховор, ховор амьтан, ургамлын нөөц, ховордсон зүйлийг хамгаалж, нөхөн сэргээн нутагшуулах, биотехникийн арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ.	2023	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо.	Биотехникийн арга хэмжээг 2 удаа зохион байгуулж өвс, хужир тавина.	СЗДТГ	АБОАЖГ	
87		6.1.7	“Тохижилт Сүмбэр” ОНӨААТҮГ-ын үйл ажиллагаа, менежментийг сайжруулж, ажлыг үр дүнгээр тооцоо хийдэг тогтолцоог хэвшүүлнэ.	2023	Гүйцэтгэлээр	Ажлын үр дүн дээшилсэн байна.	СЗДТГ	АБОАЖГ	
88		6.1.8	Нохой, муур тэжээх, арчлах, золбин нохой устгах журмыг шинэчлэн батлжуулна.	2023	Гүйцэтгэлээр	Нохойны бүртгэл судалгаа гаргаж, золбин нохой муур тэжээх, устгах журмыг ИТХ-аар батлуулж мөрдүүлсэн байна. Сумын хэмжээний эзэнгүй нохой муурны тоо буурсан байна.	СЗДТГ	АБОАЖГ	
89		6.1.9	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөцийн талаар судлан, гэрээ байгуулж, олборлолт явуулсан газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийх ажлыг зохион байгуулна.	2023	Нөхөн сэргээлт хийсэн газрын хэмжээ га Орон нутгийн орлогод төвлөрүүлсэн мөнгөн дүн	Олборлолт хийгдсэн газарт нөхөн сэргээлтийг тухай бүрт нь хийлгэж орон нутгийн орлогод мөнгөн дүнг төвлөрүүлнэ.	СЗДТГ	БОАЖГ	
90		6.1.10	Байгаль хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2023	Гүйцэтгэлээр	Арга хэмжээний төлөвлөгөөний хэрэгжилт 90 хувь хэрэгжсэн байна.	СЗДТГ	БОАЖГ	
91		6.1.11	Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах арга хэмжээг хэрэгжүүлж, агаарын чанарын хяналтыг сайжруулна.	2023	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо Агаарын чанарын хяналтын тоо	Агаарын чанарын хяналтыг сар бүр тогтмол хийж, агаар бохирдуулагчийн тооллогын хийхээр төлөвлөн ажиллаж агаарын бохирдлын хэмжээг тооцно.	СЗДТГ	БОАЖГ	
92		6.1.12	Хог хаягдлыг багасгах, орчны бохирдол доройтлыг хязгаарлах арга хэмжээг үе шаттай авч хэрэгжүүлэн, хөрсний бохирдлыг багасгана.	2023	Хог хаягдал буурсан талбайн хэмжээ /га/	Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд иргэд, ААНБайгууллагуудыг татан оролцуулж сумын хэмжээнд нийтийн цэвэрлэгээг 4 удаа зохион байгуулж хог хаягдлын талбайн хэмжээг 2 га-аар бууруулсан байна.	СЗДТГ	БОАЖГ	

93		6.13	Эзэнгүй орхигдсон нүх суваг шуудууг булж тэгшлэх ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулна.	2023	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	Сумын хэмжээнд эзэнгүй орхигдсон 711,15 га 47 нүх суваг шуудуунаас энэ онд 4 га газрыг булж тэгшлэх ажил хийгдсэн байна.	СЗДТГ	БОАЖГ	
----	--	------	--	------	--------------------------------------	--	-------	-------	--

ДОЛОО. ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

7. Сумын төвийн хөгжлийг дэмжиж, дэд бүтцийг хөгжүүлнэ

94	Хот суурин газрын дэд бүтцийг нэмэгдүүлж, иргэдийн эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах нөхцлийг бүрдүүлэн, хот тохижилтыг сайжруулна.	7.1	Шинэ суурьшлын бүсэд цахилгаан татах	2023	Гүйцэтгэлийн хувь Хөрөнгийн хэмжээ	100 300,0 сая.төг	СЗДТГ	ХБТХ	АЗДТГ
95		7.2	Тагтын эгнээнд худаг гаргах ажил	2023	Гүйцэтгэлийн хувь Хөрөнгийн хэмжээ	1 140,0 сая.төг	СЗДТГ	ХБТХ	АЗДТГ
96		7.3	Гудамж талбайн гэрэлтүүлгийг нэмж суурилуулах ажил	2023	Гүйцэтгэлийн хувь Хөрөнгийн хэмжээ	100 85,0 сая.төг	СЗДТГ	ХБТХ	АЗДТГ
97		7.4	Хүүхдийн тоглоомын талбайн тохижилтыг сайжруулах	2023	Гүйцэтгэлийн хувь Хөрөнгийн хэмжээ	100 190 сая.төг	СЗДТГ	ХБТХ	АЗДТГ
98		7.5	Ерөнхий боловсролын сургуулиудын камержуулалтын ажил	2023	Гүйцэтгэлийн хувь Хөрөнгийн хэмжээ	100 45,0 сая.төг	СЗДТГ	ХБТХ	АЗДТГ
99		7.6	4,5,6-р багуудын халаалтын системийг сайжруулах ажил	2023	Гүйцэтгэлийн хувь Хөрөнгийн хэмжээ	100 36 сая.төг	СЗДТГ	ХБТХ	АЗДТГ
100		7.7	Иргэний танхим, төрийн үйлчилгээг сайжруулахад шаардлагатай тоног төхөөрөмж худалдан авах	2023	Гүйцэтгэлийн хувь Хөрөнгийн хэмжээ	100 75,0 сая.төг	СЗДТГ	ХБТХ	АЗДТГ

101		7.8	1-р багийн нийтийн эзэмшлийн орон сууцанд усны чанар сайжруулагч төхөөрөмж худалдан авах	2023	Гүйцэтгэлийн хувь Хөрөнгийн хэмжээ	1 ш 30.0 сая.төг	СЗДТГ	ХБТХ	АЗДТГ
102		7.9	Эмнэлгийн ажилчдын барилгын их засварын ажил	2023	Гүйцэтгэлийн хувь Хөрөнгийн хэмжээ	100 116,8 сая.төг	СЗДТГ	ХБТХ	АЗДТГ
103		7.10	2 дугаар сургуулийн спорт зааланд шаардлагатай тоног төхөөрөмж худалдан авах	2023	Гүйцэтгэлийн хувь Хөрөнгийн хэмжээ	100 15,0 сая.төг	СЗДТГ	ХБТХ	АЗДТГ
104		7.11	Ерөнхий боловсролын сургуулиудад сурагчын ширээ, сандал худалдан авах		Гүйцэтгэлийн хувь Хөрөнгийн хэмжээ	54 20,0 сая	СЗДТГ	ХБТХ	АЗДТГ
105		7.12	2024 онд хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын ажлын зураг төсөв /ТЭЗҮ/ боловсруулах ажил		Гүйцэтгэлийн хувь Хөрөнгийн хэмжээ	100 20,0 сая.төг	СЗДТГ	ХБТХ	АЗДТГ
106		7.13	Хог хаягдал зөөвөрлөх авто машин худалдан авах		Гүйцэтгэлийн хувь Хөрөнгийн хэмжээ	100 98,9 сая.төг	СЗДТГ	СЗДТГ	АЗДТГ
107		7.14	Шинэ суурьшлын бүсэд цахилгаан татах /2022/		Гүйцэтгэлийн хувь Хөрөнгийн хэмжээ	100 14,1 сая.төг	СЗДТГ	СЗДТГ	АЗДТГ
108		7.15	Сүмбэр сумын ЗДТГ-ын барилгын их засварын ажил		Гүйцэтгэлийн хувь Хөрөнгийн хэмжээ	100 24,9 сая. төг	СЗДТГ	СЗДТГ	АЗДТГ

СҮМБЭР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР